

ВІДНОСИНИ МІЖ ЄС ТА УКРАЇНОЮ У ФАКТАХ ТА ЦИФРАХ

#easternpartnership

Україна – пріоритетний партнер Європейського Союзу. ЄС підтримує Україну в забезпеченні стабільного, процвітаючого та демократичного майбутнього для її громадян, а також займає непохитну позицію в підтримці її незалежності, територіальної цілісності та суверенітету. Угода про асоціацію та глибоку й всеосяжну зону вільної торгівлі є основним інструментом зближення України та Євросоюзу, сприяючи розвитку тісніших політичних відносин, сильніших економічних взаємозв'язків та поважного ставлення до спільних цінностей.

Починаючи з весни 2014 року Україна розпочала реалізацію амбіційної програми реформ, метою якої є стабілізація економіки країни та покращення рівня життя її громадян. До пріоритетних реформ належать: протидія корупції, реформування судової системи, конституційна та виборча реформи, покращення бізнес-клімату та підвищення рівня енергоефективності, а також реформа державного управління, в тому числі заходи щодо децентралізації. З 2014 року ЄС та європейські фінансові інституції мобілізували пакет фінансової допомоги в розмірі понад 14 млрд. євро у вигляді грантів та кредитів з метою підтримки процесу реформ, висунувши обов'язкову умову щодо забезпечення Україною безперервного прогресу.

СИЛЬНІША ЕКОНОМІКА

- ✓ Угода про асоціацію та глибоку й всеосяжну зону вільної торгівлі (ГВЗВТ) набула чинності 1 вересня 2017 року, хоча деякі її частини почали попередньо застосовуватися з 1 листопада 2014 року, а положення про ГВЗВТ – з 1 січня 2016 року. Угода про асоціацію та ГВЗВТ є **важливою віхою в розвитку двосторонніх торговельних відносин** та пропонує нові економічні можливості для обох сторін.
- ✓ Угода запускає реформу законодавчої бази України, метою якої є приведення законодавства у відповідність із нормативно-правовими актами ЄС. **Українські підприємства отримують стабільний та передбачуваний привілейований доступ** до найбільшого єдиного ринку у світі, що має понад 500 млн. споживачів. А підприємства ЄС можуть отримувати вигоду від полегшеного доступу до українського ринку та налагодити нові відносини з постачальниками й партнерами.
- ✓ У 2018 році обсяги експорту з України до ЄС зросли на 8%, у порівнянні з 2017 роком, а обсяги імпорту з ЄС збільшилися на 10%. Таким чином, 2018 рік став ще одним роком рекордно високих показників експорту з України до Євросоюзу, який залишається **найбільшим торговельним партнером** України, а його частка в зовнішній торгівлі країни становить 42%.
- ✓ Реформи, що закріплені в Угоді про асоціацію та ГВЗВТ, **сприятимуть покращенню загального бізнес-клімату в Україні**, в тому числі протидії корупції та усуненню протекціоністських заходів, що у свою чергу підвищить рівень довіри інвесторів.
- ✓ ЄС підтримав органи державної влади України у створенні **незалежного регулятивного органу з питань електронних комунікацій**, а також у посиленні стійкості України до загроз кібербезпеки.

- ✓ У вересні 2018 року Європейська Комісія підписала з Україною Меморандум про взаєморозуміння щодо надання макрофінансової допомоги в розмірі до **1 млрд. євро у вигляді середньо- та довгострокових кредитів**. Цією допомогою ЄС продовжує підтримувати економічну стабілізацію в країні, в тому числі через проведення структурних та управлінських реформ. У грудні 2018 року було виділено 500 млн. євро після того, як Україна виконала політичні зобов'язання, погоджені з ЄС, щодо здійснення першого платежу в рамках програми.

СИЛЬНІШЕ СУСПІЛЬСТВО

- ✓ **Безвізовий режим** для українських громадян, які мають біометричні паспорти, набув чинності 11 червня 2017 року. З моменту лібералізації візового режиму українці здійснили понад **2 млн.** безвізових поїздок до країн ЄС, використовуючи біометричні паспорти.
- ✓ Україна є одним із найбільших бенефіціарів програми Erasmus+ в регіоні Східного партнерства. Більш ніж **7250 українських та близько 3000 європейських студентів і викладачів** скористалися можливостями двосторонніх академічних обмінів Erasmus+. Окрім цього, понад 11 600 молодих людей та працівників з питань молоді з України взяли участь у короткострокових обмінах, програмах мобільності, тренінгових сесіях та волонтерських проектах.
- ✓ Упродовж періоду 2014-2018 рр. більш ніж 25 млн. євро було виділено на **програми з розвитку громадянського суспільства**, метою яких є посилення потенціалу громадянського суспільства щодо підтримки та моніторингу реалізації запущеної програми реформ.

СИЛЬНІШЕ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

- ✓ Загальнонаціональна програма щодо децентралізації (90 млн. євро) – надання консультацій та підтримки щодо **покращення прозорості дій та підзвітності місцевих та регіональних органів державної влади**, а також посилення місцевих адміністративних центрів. 27 адміністративних центрів було відкрито в усіх областях України.
- ✓ **Програма реформування державного управління** (104 млн. євро) – спрямована на формування нового покоління державних службовців, реорганізацію урядових структур з метою забезпечення відповідності стандартам ЄС, а також розробку найкращих практик у формуванні політики та просуванні ключових галузевих реформ.
- ✓ **Антикорупційна програма** (15 млн. євро) – підтримка новостворених антикорупційних установ, посилення парламентського контролю, а також зміцнення потенціалу громадянського суспільства та незалежних медіа щодо сприяння боротьбі з корупцією.
- ✓ **Програма розвитку приватного сектору** (110 млн. євро) – сприяння відновленню економіки України через надання технічної допомоги з метою покращення законодавчої бази щодо МСП, підтримка створення центрів з бізнес-консультування в регіонах, які полегшують доступ до фінансування.

СИЛЬНІШІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ

- ✓ ЄС допоміг уряду України у створенні **незалежного регулятивного органу з питань енергетики**, а також у розробці нового законодавства в галузі газу та електроенергії з метою підвищення ефективності енергетичного сектору.
- ✓ У тісній співпраці з партнерами та фінансовими інституціями, такими як Європейський інвестиційний банк, ЄБРР та Світовий банк, Євросоюз продовжує підтримувати **модернізацію газотранспортної системи України**, забезпечуючи реконструкцію частин східно-західних транзитних трубопроводів.
- ✓ Євросоюз є найбільшим провайдером фінансової підтримки щодо створення нового **безпечного конфайнменту** над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської атомної електростанції, який було споруджено в листопаді 2016 року.
- ✓ ЄС надав підтримку в реалізації **амбіційного порядку денного щодо транспортного розвитку**, що значною мірою сприяє впровадженню Угоди про асоціацію та ГВЗВТ. Розвиток транспорту та транспортних сполучень є основою для посилення руху та обігу людей і товарів між Україною та ЄС та сприятиме зростанню торгівлі та економіки.
- ✓ Було створено **Фонд енергоефективності** та нещодавно було запущено перші проекти.

У ЦИФРАХ

10 000

двосторонніх академічних обмінів для студентів та викладачів було підтримано програмою Erasmus+.

ЄС залишається найбільшим торговельним партнером України, а його частка в зовнішній торгівлі країни становить

42%

500 000

внутрішньо переміщених осіб отримали безпосередню підтримку за допомогою фінансування ЄС та понад 1500 внутрішньо переміщених осіб-підприємців отримали підтримку у формі грантів на заснування нового бізнесу.

НЕЗАКОННА АНЕКСІЯ КРИМУ

ЄС засуджує незаконну анексію Криму та міста Севастополь Російською Федерацією та залишається непохитним у своїй прихильності до суверенітету й територіальної цілісності України. ЄС не визнає й надалі не буде визнавати цю незаконну анексію. ЄС ухвалив жорстку політику невизнання такої анексії, наслідком чого стало запровадження суттєвих санкційних заходів, що включають дипломатичні заходи, заморожування активів, заборону на в'їзд, а також значні обмеження на економічні обміни з анексованою територією.

Внаслідок реагування ЄС на ситуацію в Азовському морі та небезпечне посилення напруги, що призвело до захоплення українських суден та їхнього екіпажу Росією, вісім посадових осіб було додано до переліку осіб, на яких поширюється дія обмежувальних заходів, 15 березня 2019 року.

Євросоюз, спільно з його державами-членами, забезпечить конкретні додаткові заходи підтримки для регіонів, які найбільше постраждали від обмеження вантажних перевезень поблизу Азовського моря.

КОНФЛІКТ НА СХОДІ УКРАЇНИ

ЄС підтримує територіальну цілісність України та засуджує очевидні порушення суверенітету та територіальної цілісності України через вчинення актів агресії за участі російських збройних сил. Дипломатичні обмеження щодо Росії вперше було накладено лідерами ЄС 6 березня 2014 року. 17 березня 2014 року санкції було накладено проти осіб, відповідальних за вчинення дій, що призвели до порушення територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України. 29 липня 2014 року, у зв'язку з діями Росії, що дестабілізують ситуацію на сході України, було оголошено про запровадження першого пакету економічних санкцій, що стосуються співпраці та обмінів з Росією. Про запровадження додаткового посиленого пакету економічних санкцій було оголошено у вересні 2014 року.

Після проведення так званих «виборів» на Донбасі 11 листопада 2018 року, які Євросоюз назвав незаконними та не визнав, дев'ять осіб було додано до санкційного списку. Термін дії економічних санкцій ЄС проти Російської Федерації залишається прив'язаним до повного виконання Мінських угод.

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

Євросоюз відіграє провідну роль у реагуванні на гуманітарну кризу на сході України, де за підрахунками допомоги потребують 3,4 млн. людей. З моменту початку кризи (у 2014 році) гуманітарна допомога, надана Євросоюзом, становить 116,1 млн. євро. Фінансування забезпечує підтримку для найбільш уразливих верств населення, яких зачепив конфлікт з обох боків лінії розмежування та на неконтрольованих українською владою територіях. Допомога покриває базові потреби осіб, що найбільше постраждали, та передбачає забезпечення умов проживання, медичну допомогу, надання необхідного захисту, продуктів харчування та непродовольчих товарів, води, забезпечення санітарних умов, освіти за надзвичайних обставин та іншої допомоги у надзвичайних ситуаціях. Підтримка надається готівкою чи товарними купонами (якщо є така можливість) через гуманітарні організації-партнери ЄС, у тому числі через НУО та агенції ООН.

ОБСЄ – СПЕЦІАЛЬНА МОНІТОРИНГОВА МІСІЯ

ЄС та його держави-члени здійснюють найбільший внесок у діяльність Спеціальної моніторингової місії Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), яка здійснює моніторинг виконання Мінських угод. На ЄС припадає дві третини бюджету місії та кількості спостерігачів. З 2014 року допомога Євросоюзу становить понад 100 млн. євро та спрямована на реагування на кризу, надання підтримки населенню, що постраждало від конфлікту, моніторинг дотримання прав людини, підтримку регіональних медіа, розширення прав та можливостей жінок, а також на підтримку Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

ЄС також виділив 49 млн. євро через Інструмент підтримки стабільності та миру, щоб допомогти місії в реалізації її мандату. Окрім цього, він надав 40 неброньованих автомобілів, 44 бронемашини та 35 комплектів для лікування поранень. Євросоюз також провів необхідні навчання. У 2018 році Європейська Комісія ухвалила виділення додаткових 16 млн. євро на підтримку моніторингової місії.

РЕАГУВАННЯ ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ НА РАННІХ ЕТАПАХ

ЄС продовжує надавати підтримку Луганській та Донецькій областям в різних секторах, в тому числі підтримку щодо зменшення ризиків підризу на мінах, в рамках якої було проведено просвітницьку роботу з 250 000 осіб; щодо відновлення інфраструктури та проведення ремонтних робіт, у тому числі відновлення мосту через Сіверський Донець та реконструкції десятків стратегічно важливих об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема Донбаського центру професійної реабілітації інвалідів у Краматорську, 13 Центрів надання адміністративних послуг, сільських лікувальних закладів та спортивно-культурних центрів; а також щодо підтримки життєдіяльності внутрішньо переміщених осіб, в рамках якої понад 500 000 внутрішньо переміщених осіб скористалися фінансуванням ЄС та понад 1500 внутрішньо переміщених осіб-підприємців отримали підтримку у формі грантів на заснування нового бізнесу.